

Näringsdepartementet

n.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till marija.grekovska@regeringskansliet.se

Betänkandet Privat initiativrätt - Planintressentens
medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9)

Dnr: N2019/00699/SPN

ArkDes Dnr: AM2019-71

ArkDes har tagit del av rubricerade betänkande för yttrande senast den 10 juni 2019.
ArkDes tillstyrker i huvudsak förslaget men har några kommentarer gällande social
hållbarhet och gestaltad livsmiljö.

Ärendet har beretts av Linda Kummel, ansvarig ArkDes Think Tank.

Stockholm den 5 juni 2019

Eric De Groat

Biträdande överintendent, ArkDes

Sammanfattning av ärendet

Översiktsplaneutredningen behandlar i sitt slutbetänkande (SOU 2019:9) frågan om "privat initiativrätt". Med detta avser utredningen möjligheten för enskilda planintressenter att ta initiativ till och medverka i kommunens arbete med att ta fram detaljplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Utredningen anser att den privata initiativrätten inte bör utökas eller formaliseras ytterligare, och att kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planläggningen. Samtidigt menar utredningen att planintressentens medverkan kan förtydligas och utvecklas för att tiden mellan ett positivt planbesked och påbörjad planläggning ska kunna användas mer effektivt.

Utredningen föreslår delvis nya bestämmelser i PBL, till exempel att nödvändigt planeringsunderlag skall kunna anges i planbeskedet samt att det behövs ett förtydligande av PBL, där det framgår att privata intressenter ska kunna bidra med sådana underlag.

Enligt förslaget ska planintressenten även kunna begära att länsstyrelsen yttrar sig över vilket planeringsunderlag som kan behövas. Länsstyrelsen ska då uttala sig om behovet för att kunna ta ställning till hur planläggningen förhåller sig till exempelvis riksintressen, miljökvalitetsnormer och risker.

ArkDes synpunkter

Statens Centrum för Arkitektur och Design, ArkDes, tillstyrker i huvudsak de förslag som anges i betänkandet, men har några kommentarer. ArkDes hade önskat en tydlighet i hur betänkandet hanterat de olika dimensionerna av hållbarhet, och särskilt den sociala dimensionen. Då arkitektur, form och design enligt regeringens politik för gestaltad livsmiljö ska bidra till att uppnå ett mer hållbart samhälle hade en tydligare beskrivning av förslagets påverkan utifrån ett hållbarhetsperspektiv, och särskilt det sociala perspektivet, varit önskvärd. Då förslagen också syftar till att snabba på bostadsbyggandet hade det också varit lämpligt med en redovisning av hur en snabbare process påverkar hållbarhet och kvalitet så att dessa inte, i enlighet med de nationella målen, underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden (se prop. 2017/2018:110, sid. 19, Nytt nationellt mål för arkitektur, form och design).

ArkDes vill avslutningsvis lyfta att utformningen av den gestaltade livsmiljön i hög grad behöver bygga på grundliga avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen. Denna avvägning bör fortsatt ligga på kommunen, en bedömning också utredningen gör.

ArkDes har inga övriga synpunkter på betänkandet utan ställer sig bakom de delar som listats ovan med formulerade tillägg och inspel.